It was previously stated; – גופא אמר רב קרן כעין שגנב said, 'the principal is to be repaid similar to what he stole'

OVERVIEW

רב taught that when a thief repays what he stole, he must repay the principal as it was worth when he stole the item; however concerning ד' וה' (if he sold or slaughtered a sheep or an ox that he stole) he pays the (multiple) value of its worth at the time when the case is adjudicated in תוספות ^{2} . Our תוספות will explain the meaning of כעין שגנב (based on the גמרא) and discuss whether it was necessary for to teach this.

במסקנא דמילתא³ אמרינן דרב איירי לענין יוקרא וזולא

At the conclusion of this issue the גמרא states that s'ד ruling is relevant concerning an increase or decrease in the value of the stolen object.

asks: תוספות

ואם תאמר ומאי קא משמע לן מתניתין היא בריש הגוזל קמא (לקמן דף צג,ב) - And if you will say; and what is רב teaching us?! This is a משנה in the beginning of פרק הגוזל קמא states that -

כל הגזלנין משלמין כשעת הגזילה -

All robbers pay for the object as it value was at the time of the robbery. ברב seems to be saying the same thing, that whether the price increased or decreased he pays כעין שגנב.

תוספות anticipates a possible solution:

ראף על גב דמתניתין משמע דלענין שינוי איירי כגון עצים ועשאן כלים
And even though it seems that the משנה there is discussing cases concerning (only) a change in the stolen item, for instance if wood was stolen and the thief converted it into utensils. The point of the משנה in this example is that the thief need not return the utensils (which are worth more than the wood he stole) to the owner (for the thief acquired the ownership of the utensils through שינוי), but rather the thief must only pay the value of the raw wood that he stole. It would therefore seem that the acquired in outensing a change in

-

¹ This rule applies if the stolen item is not present (in its original form); however if the stolen item is present (in its original form), the thief returns the original item.

² The בא"ש explains that concerning ה'ז' ה' he pays the multiple of its value at the time of טביחה ומכירה.

³ See later on this עמוד.

⁴ The thief pays the value the object was worth when he stole it, regardless of the value of the object at the time he repays the owner for its loss (assuming that the thief did not destroy the object when the value increased).

⁵ This is one of the examples the משנה there gives concerning this rule of כל הגזלינו משלמיו כשעת הגזילה.

the price of wood, but rather a change in the item where the thief improved it. However is discussing יוקרא וזולא the change in price of the very same item.

תוספות attempts to bolster this idea that the משנה there is discussing ייוקרא וזולא; not ייוקרא וזולא:

יהתם (דף צו,ב) נמי קאמר בגמרא כל הגזלנים משלמים כשעת הגזילה - And the גמרא there as well states that when the משנה concludes that כל הגזלנים that extra phrase -

לאתויי דרבי אלעאי גזל טלה ונעשה איל נעשה שינוי בידו וקנאו⁶ - Comes to include the case of רבי אלעאי where someone stole a sheep and it matured and became a ram, the rule is that it changed in the thief's possession and the thief acquires it. This again indicates that the thrust of the משנה there is to teach us that if there is a change or improvement in the stolen item, the thief acquires the item and pays only the value of the original item as he stole it. Therefore בי is not repetitive of the משנה; the משנה is discussing [only] יוקרא וזולא discussing [only] יוקרא וזולא while בי is discussing [only].

תוספות negates this solution. We cannot assume that the משנה there is only discussing שינוי and is not discussing שינוי . For even though the examples cited were of שינוי -

מכל מקום לענין יוקרא וזולא נמי איירי

Nevertheless that משנה is also referring to יוקרא וזולא and not שינוי exclusively-

תוספות proves his point:

כדמוכח בסוף המפקיד (בבא מציעא דף מג,א) דמייתי לה איוקרא וזולא⁷ - as is evident in the end of פרק המפקיד where the גמרא cites this כל הגזלנים of כל הגזלנים.

תוספות brings an additional proof that the משנה of כל הגזלנים כל is discussing יוקרא וזולא:

וכן פרק כל שעה (פסחים דף לב,א) גבי אוכל תרומה - "

שינוי and he is אילה ונעשה איל this item; however a שינוי which is automatic such as טלה ונעשה איל where the thief did not effect the change, perhaps then the גנב is not קונה (and must return the [improved] איל, therefore the extra phrase of כל שינוי דממילא teaches us that a קונה אולה פעשת הגזילה.

⁶ One may think that only a change which the thief accomplished (like עצים ועשאן כלים) is considered a sufficient and he is שינוי this item; however a שינוי which is automatic such as שינוי where the thief did not effect

⁷ The אמרא there cites the ruling of רבה mentioned here (דוכו' מעיקרא וכו' מעיקרא (האי מאן דגזל וכו' מעיקרא וכו' דגול משלמין כשעת הגזילה (מרא and the אינקר משלמין כשעת הגזילה (במרא דתנן משלמין כשעת הגזילה וולא and יוקרא ווולא and יוקרא ווולא ווולא במרא במרא הגול משנה ווויקרא הגול משנה ווויקרא במרא המוחד בה Others maintain that the proof of מברא המוחד משנה וויקרא מוחד בין האוחד בין משנה שו העולם במרא מוחד בין משנה שלח יד בפקדון במחחד המוחד האוחד המשלה וויקר במחחד המוחד המוחד בין משנה במרא הוולים במחחד המוחד המשלה וויקר משנה וויקר במוחד המוחד בין משנה וויקר במחחד בין האוחד בין משנה במוחד המוחד בין משנה במוחד בין במוח

And similarly in פרק כל שעה, there cites this משנה, concerning one who eats תרומה -

- דקאמר היכא דמעיקרא שויא ד' ולבסוף שויא זוזא לא תבעי לך

For the גמרא states that where originally the תרומה was worth four זוזים (when he ate it) and at the end (when he is paying) it was worth a זוז, you do not need to question -

דודאי לפי דמים משלם? דלא גרע מגזלן ¹⁰ דתנן כל הגזלנים משלמים כשעת הגזילה - For, certainly he pays according to its monetary value, for he is not less responsible than a thief, and a thief would be required to pay four זוזים that he stole, as the ממרות states משנה בשעת הגזילה'. We see from both these יוקרא וזולא לא משנה משלמים כשעת הגזילה משנה לא ניוקרא וזולא to be referring to cases of יוקרא וזולא קרן כעין שגנב teaching us when he states that קרן כעין שגנב (which we explain to mean that he pays כשעת הגזילה כשעת הגזילה (יוקרא וזולא), when it is already stated in a

מוספות answers:

ויש לומר דעיקר רב לא אתא לאשמועינן -

And one can say; that the main lesson of כב is not coming to teach us the rule of משנה for indeed we know this already from that משנה -

מוספות anticipates a difficulty with this interpretation:

והא דקאמר מאי טעמא דרב -

And that which the גמרא asks what is the reason of אחייה מרא answers that the words גניבה indicate that אחייה לקרן כמו שגנב (the thief is responsible to return the קרן as it was when he stole it); it would seem from (the question and especially) the answer that we are discussing the reason why רב maintains קרן כעין שגנב however רב needs no reason why קרן קאנב for that it is a מרא ask (and answer) מ"ט דרב?

dollar's worth of grapes he returns a dollar's worth of grapes at the current price (regardless if it is a pound or not).

⁹ He is required to pay four אווים worth of grapes at the current reduced price of grapes. If he ate a pound of grapes at the then price of four אווים per pound, he must repay him with four pounds of grapes at the current price of one אווים per pound.

¹⁰ This זר who ate the תרומה is (in addition to eating תרומה which is forbidden, is also) causing a monetary damage to the the בהן (he is eating up his תרומה), therefore he is required to pay (at least) as any thief would be required to pay. See 'Thinking it over' # 1.

 $^{^{11}}$ If the אמגא is searching for a reason for the דין of the משנה it should question and explain the מברא: ^{12} !

תוספות responds that indeed the גמרא is not asking (or answering) why רב maintains קרן כעין שגנב, but rather the גמרא -

אתשלומי כפל ותשלומי ד' וה' קא בעי –

Is asking concerning the payment of כפל and the payment of 'ד' וה'; why is כפל and יד' assessed as of ד' וה' assessed as of קרן is -

– גניבה וחיים אחייה לקרן כעין שגנב ¹² גניבה וחיים אחייה לקרן כעין

And this is the explanation of the s'גניבה answer; the verse states both גניבה and to teach us, restore the principal similar to what he stole -

ומשמע ליה דוקא לקרן ולא תשלומי ד' וה' –

And רב infers from this פסוק that only for the גניבה (גניבה) is there an obligation to restore it (אחייה) to its original value but not concerning the payments of 'ד' וה' .

There it is not necessary to assess the value כעין שגנב, but rather בדין, but rather הרשה לקרן כעין שגנב for דרשה of גמרא , not for its sake to explain why pays כעין שגנב, but rather for the inference of this אחייה לקרן כעין שגנב for that it is only ד' וה' but rather for כעין שגנב, however לעין שגנב מssessed כשעת העמדה בדין. כשעת העמדה בדין

תוספות $asks:^{14}$

- אם תאמר בהגוזל קמא (לקמן דף קה,א) דאמר רבא גזל שלש אגודות בג' פרוטות And if you will say; רבא רבא קמא if one stole three bundles (of whatever) which were worth in totality three פרוטות when he stole them -

והוזלו ועמדו על ב' והחזיר לו ב' חייב להחזיר לו אחת –

And they became cheaper, so that the three אגודות together are worth currently two פרוטות, and the thief returned two (פרוטות) or two of the original אגודות), the thief is obligated to return one (original ^{15} אגודה or one מברא to the owner. The אגודה continues:

ותנא תונא 16 גזל חמץ ועבר עליו הפסח –

And the מעה סל משנה taught us this ruling; one steals המץ and המא went by (while the אולה was in the possession of the גזלן), the rule is that the גזלן may say to the owner (if the גזלן is still in the possession of the אמר המץ המץ in return (even though the גזלן is now אסור בהנאה אסור בהנאה (חמץ שעבר עליו הפסח אסור בהנאה אסור בהנאה אסור בהנאה וואלן). However, we infer from this משנה if the גזלן משנה מסה אולן משנה (as it was before המץ שעבר עליו הפסח המץ שעבר עליו הפסח אגודה would have no value since it is אגודה is worth less אגודה even though they have no current value (the remaining אגודות is worth less

_

 $^{^{12}}$ ג כב (משפטים) שמות The פסוק reads: שנים שנים וגו' חיים משור וגו' הגנבה המצא המצא המצא .

¹³ It may indeed be the reason why כפל משלמין כשעת הגזילנים (cf. however here it is cited (mainly) to explain why כפל and 'ד' וה' are not כשעת הגזילה, but rather כשעת העמדה בדין.

¹⁴ The following question(s) are not necessarily relevant to our גמרא; however since תוספות cited the משנה of כל he explains its relevance to other הגזלנים וכו'

 $^{^{15}}$ See תוספות there קה.א ד"ה אמר.

ב"ק צו,ב ¹⁶.

that a פרוטה), nevertheless the גנב is liable to pay (its original value of a פרוטה). This concludes the גמרא in גמרא הגוזל קמא in גמרא.

תוספות concludes his question:

- אמאי לא מייתי ראיה ממתניתין דכל הגזלנים משלמין כשעת הגזילה ממתניתין דכל אמאי לא מייתי ראיה ממתניתין דכל הגזלנים לא שנה that כל הגזלנים שלמין כשעת הגזילה - משלמין כשעת הגזילה

כיון דלענין יוקרא וזולא נמי איירי

Since, as תוספות previously proved, that משנה is also discussing יוקרא וזולא. The case of רבא is a case of יקרא וזולא; it was originally worth three and now it is worth two. According to the משנה of כל הגזלנים וכו', why do we cite the משנה when we should cite the חמץ וכו'?!

מוספות answers:

ויש לומר דממתניתין דכל הגזלנים לא מצי מייתי -

And one can say; that from the משנה of כל הגזלנים the גמרא could not have brought a proof to רבא -

- 18 דהתם אם איתא לגזילה בעין הויא בת השבה ולהכי כי ליתא נמי בעין משלם כשעת הגזילה דהתם אם איתא לגזילה בעין הויא בת השבה ולהכי כי ליתא נמי בעין משלם כשעת הגזילה would be present, it would be a returnable object; the thief would be required to return the item he stole (for it is worth more than a פרוטה), and therefore even if it is not present the thief pays - כשעת הגזילה

- אבל גבי אגודה דאם איתא בעין לא הויא בת השבה¹⁹ דהשתא לא שויא פרוטה However concerning the 'bundle' where if it were present it would not be a 'returnable' object, for now it is not worth a פרוטה, therefore -

הוה אמינא דכי ליתא נמי לא משלם -

I would have assumed that when it is not present, the thief is also not required to pay. This is why the גמרא could not have cited the משנה of כל הגזלנים; for in the case of כל הגזלנים for it more; however in the case of the אגודות, the remaining has no value (it is משוה פרוטה) -

- אבל מההיא דחמץ ועבר עליו הפסח מייתי שפיר

However from that משנה of אבר עליו הפסח the נמרא brings a proper proof

¹⁷ The advantage of citing the משנה of כל הגזלנים וכל is because the משנה of כל הגזלנים סל precedes the כל הגזלנים (see later in this תוספות). [Alternately; from the משנה we derive that he is required to pay (the משנה [and hence the third סוף) only from an inference; however the משנה of כל הגזלנים כל הגזלנים משנה states it clearly.]

¹⁸ The item deserves and needs to be returned. If the thief cannot return it he pays whatever (value) he stole.

¹⁹ This seems to contradict the תוספות (cited previously in footnote # 14) that if the אגודה is present he must return it (even though it is currently worth less than a פרוטה. Perhaps תוספות means that this אגודה מודה מודה if it would be stolen in its present state (when it is not worth a פרוטה. See אמ"ה.

to רבא -

דאילו הוי בעין לא שוי מידי אפילו הכי היכא דליתא בעין משלם כדמעיקרא - דאילו הוי בעין לא שוי מידי אפילו הכי היכא דליתא בעין משלם כדמעיקרא for even if the חמץ was present it would be worthless, and nevertheless when it is not present he pays the original value. The same is true by רבא that even though it has no current value (it is פרוטה), nevertheless he pays the original (פרוטה) value.

In Summation: The משנה מדבה גזל המץ teaches that [even] if something is worthless בשעת השבה, nevertheless there is an obligation to pay for it ([perhaps the price of] משנה Of משנה משנה (even) if it is worth less (but not worthless) כל הגזלנים בשעת השבה.

now asks a similar question in reverse

רבפרק כל שעה (פסחים דף לב,א) הוי מצי לאתויי מההוא דגזל חמץ דמשלם כדמעיקרא - אחל ובפרק כל שעה (concerning the לפי מדה משלם לפי מדה משלם or if לפי דמים משלם, cited previously) the גמרא could have brought proof from that גזל חמץ of משנה that he pays the original value. The same applies by מעיקרא ד' ולבסוף א' that he pays the refore could have cited that ^{20} משנה -

תוספות explains why the גמרא chose the משנה of כל הגזלנים instead:

תוספות offers an alternate solution why the משנה did not cite the משנה of משנה instead of the משנה of משנה:

רעוד אומר רבינו יצחק דמגזל חמץ לא מצי למידק כלל דלפי דמים משלם - And furthermore says the ר"י that from the גזל המץ משנה we cannot infer at all (and resolve the issue) that one pays according to the monetary value (as opposed to לפי מדה in a case -

- היכא דמעיקרא שויא ד' ולבסוף שויא זוזא

Where originally the תרומה was worth four and ultimately it is worth one - דהוה אמינא דגבי חמץ כי ליתא בעין בעי לשלומי ליה חמץ מעליא when the המץ המץ שעבר שליו הפסח is not present he is only required to pay him genuine המץ (not [other] המץ שעבר עליו הפסח -

כאותה חתיכה שגזל דלפי מדה משלם -

²⁰ Perhaps the advantage of citing the משנה of גזל משנה over the משנה of כל הגזלנים is that one may argue that the rule of כל הגזלנים is only concerning יוקרא וזולא but not יוקרא.

The equivalent of the size of the piece that he stole, for we can assume that לפי

אבל לא כדמים של שעת הגזילה²¹:

But he is not required to pay him **the value of שעת הגזילה.** Therefore we would not know whether he pays one זוזים (the current value) or four זוזים (the original value) we would only know that a payment is due. Therefore the גמרא cited the כל הגזלנים לה משנה where it clearly states that they pay כשעת הגזילה, that one must pay the original value.

SUMMARY

The purpose of בר is to teach us that כפל and ד' וה' do not pay כעין שגנב but rather כשעת העמדה בדין.

The משנה of כל הגזלנים teaches that the payment is כשעת הגזילה (even) if it is worth a lesser amount בשעת השבה. The משנה of גזל המץ teaches that [even] if something is worthless בשעת השבה, nevertheless there is an obligation to pay (but not necessarily כשעת הגזילה).

THINKING IT OVER

1. חוספות asserts that the יוקרא וזולא is referring to משנה as well. One of חוספות proofs is that the גמרא cites this משנה to resolve that if initially the תרומה was worth 'ד (when he ate it) and now it is worth a זוז, he pays 'ד, since כל הגזלנים 'ד However the case there is that he ate (and destroyed) the תרומה when it was worth 'ד, therefore he has to pay 'ד (since he consumed an item that is worth 'ד); but is teaching us that even if the item was lost or destroyed after it became cheaper, nevertheless he pays the higher price כשעת הגזילה. This seems to be a different ruling entirely!²³

2. In the case of רבא (which is supported by the משנה of גזל חמץ), where the אגודה is currently not a שוה פרוטה and he does not have the original אגודה; is he required to pay a פרוטה or can he acquire an אגודה (for less than a פרוטה) and return it?²⁴

23 See 178 אמ"ה הערה.

²¹ We can derive from the חמץ of אמוה that payment is due, even if at the present time there is no value to the stolen object (as by אגודות or by the אגודות); however there is no indication from that משנה as to how much payment is required for the משנה (meaning that if the price of אמן decreased after שום he may only have to pay the amount of לפי מדה to fe משנה be stole, which is now worth less than when he stole it), and therefore we cannot decide whether it is ממון.

²² See footnote # 10.

אמ ההער האלו האלו. 24 See מהרש"א and נח"מ.